

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12
za četrt leta	6
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Zborovanje „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

XIV. glavna skupščina »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« vršila se bo v Trstu dne 14., 15. in 16. avgusta t. l. — Slavnemu slovenskemu občinstvu naznanjamo, da priredi ob tej priliki »Slovensko pevsko društvo« koncert v »Narodnem domu« v Barkovljah, dne 15. avgusta ob 6. uri zvečer na čast »Zaveze«. — Druga okoličanska in tržaška društva naj blagohotno to upoštevajo. Lepo bi ne bilo od nas, če bi se ravno istega dne »raztrosili« na vse konce in kraje, ko obišče naše mesto, oziroma okoličano — divne Barkovlje — častna četa onih narodnih delavcev, katerim slovensko ozemlje poverja svoj najdražji zaklad, katerim izročna skrbna in ljubeča mati Slovenija svojo lastno kri v pouk in vzgojo. — Plemenita, da, vzvišena je naloga učitelja-odgojitelja! Koliko truda in znoja, skrbi in dela, koliko iskrenega navdušenja in svetega ognja, koliko potrpežljivosti in samozatajevanja mu je treba, da ne kloni duhom pod veliko odgovornostjo nasproti Bogu, človeštvu in narodu svojemu; da mu ne zgine iz duše in srea konečni smoter in namen: dovesti izročeno mu mladino na pravo pot, po kateri poti naj ona potem privede ljubljani narod svoj do postaje, kjer mu neha vse dosedanje »bratko gorje«. Zato je vestnemu učitelju-rodoljubu v prvi vrsti »na srečo«, da v oskrbovanje izročene mu nežna, narodova rastlina, postane — naša mladina, zavedna, poštena, značajna in da nam iz nje vzrastejo mogočna debla — trdni, neomajljivi in močni stebri, na katere bo narod brezskrbno naslanjal tako težko, iz dna duše pričakovano poslopje milejšje in srenejše bodočnosti.

Dne 14., 15. in 16. avgusta prispejo k nam učitelji, kakor nam pravi njihov pesnik J. Leban:

„Od tam, kjer Drave se deroče
Pod valovi sred hribov,
Od Save bistre, bodre soče,
Od sinje Adrije bregov.“

Od vseh strani širne in mile nam zemlje slovenske prihitijo dne dni armada, ki vihti, brusi in bistri »uma svitile meče« in kateri je glavna naloga in vodilno geslo — kakor pravi nadalje pesnik:

FODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

VII.

Branimir je prišel z očetom dan poprej v Deli-dvor, a prišel je tudi Artur iz Bu-dimpešte, kateri je koval v zvezde Melitino izbero, ko je izvedel za Rudničevo bogastvo, kar mu je bilo najljubše, ker je potreboval denarja.

Grofovska soproga Armano sta povabila najbližje sorodnike in najbližje sosedo na tiho poroko v dvorske cerkvi. Od sorodnikov ni prišel nihče, ali nevesti so poslali dragocenih darov. Od sosedov pa ni izostal nihče. Prišla je tudi baronica Andrina z Ljubice in Alfredom, ki je prišel dan poprej na kratek dopust k svoji teti na Borkovec. Tudi Bužinskovi z Elo so prišli, a tudi grof Janko, kakor veren prijatelj Armanovih. Maestro Nikola ni mogel priti, ker je ležal v Zagrebu bolan na influenco, no, zato je poslal Meliti svojo šaljivo kompozicijo »U oči pira«, pisano v kajkavskem narečju. Stari Deli-dvor je bil poln gostov, a na prostranem dvorišču

„Da srečna bode nam mladina,
Po njej slovenska domovina!“

Zlate so te besede in nam tržačanom in okoličanskim Slovincem vzete so prav iz srca. Kdo izmed nas bi ne želel »sreče največje« predragi nam mladini in lepi naši domovini?! — Zato pa naj bodo prepričani širitelji in nositelji te sreče, da jih tržaško-okoličanski Slovinci vsprejememo z odprtimi rokami in bratskim, ljubečim srcem. Skušali bomo po svojih skromnih močeh, da jim osladimo ure njih bivanja v naši sredi in v prijetno skrb nam bo, da ponesejo seboj tolažilno zavest in bodreže jih prepričanje v težki njih nalogi, da so bili — »bratje med brati«.

Zato jim kliče hvaležni narod ob bregovih sinje »Adrije« iz sre globine: Na veselo, bratsko snidenje ti naše vrlo, zavedno slovensko učiteljstvo!!

— a. — r. —

Politični pregled.

V Trstu, 4. avgusta 1902.

Za narodno avtonomijo. V »Slov. Narodu« od sobote čitamo:

»Nemci so začeli zdaj agitacijo, ki meri na to, da se nemške šole na Spodnjem Štajerskem postavijo pod nadzorstvo popolnoma nemškega okrajnega šolskega sveta ter tako oproste vsakega vpliva okrajnih odborov, v katerih imajo Slovinci večino. Ker se Nemcem ni posrečilo, odpraviti okrajne odbore, hočejo jim zdaj vzeti vsak vpliv na nemško šolstvo. Kot načelo proglašajo, da naj imajo o nemškem šolstvu odločevati — samo nemške šolske oblasti. Po naši sodbi bi se dalo glede tega vprašanja prav lahko doseči sporazumljenje. Nemci naj le pripoznajo, da to, kar velja zanje, velja tudi za Slovence. Nemci naj priznajo, da imajo o slovenskem šolstvu odločevati samo slovenske šolske oblasti, naj pomagajo, da se za Slovence ustanovi poseben slovenski deželni šolski svet in razporbo hipoma poravnane.«

Ta izvajanja v ljubljanskem listu pozdravljamo mi s posebnim zadoščenjem. Pod-

je bilo komaj prostora za veliko število komentarjev, na katerih se je pripeljala semkaj sosedna gentrija.

Točno ob deseti uri popoldne je prišel obred v cerkvi. Grof Armano v uniformi dragonskega majorja in grofica Anastasija na klečalnici tik žrtvenika sv. Katarine.

Grof je bil ginjen, a grofica je klečala s stisnjenimi očmi in sklopljenimi rokami, kakor nem kip iz kamena. Ona je vroče molila k Bogu za srečo svojega deteta, ker jej je neki notranji glas vedno pravil, da ta zakon ne bo srečen... To je bila od dneva, ko je Rudnič izprosil Melito, neprestana grofična slutnja, ki jo je mučila dan in noč.

V kapelici je čakal že domači župnik, a zbtali so se tudi povabljeni. Stari Rudnič je stal s svojima sinovoma Branimirom in mladim Mirkom tik klečalnice, na katerej sta klečala grof in grofica Armano, a blizu njega grof Slavomir z Alieo, baronica Andrina z Ljubice in Elo, dočim je stal Alfred zunaj na hodniku z onimi mnogimi, kateri niso mogli najti mesta v malej cerkvi. Naposled se je prikazala tudi nevesta. Pripeljal jo je pod pazduho Artur, ki je z veselim obrazom pozdravljal prisotne, dočim je gledala Melita resno pred-se. Bila je oblečena v priprosto, popotno obleko jako elegantnega konja. V

pisujemo do zadnje pičice. To pa kakor dosledni propagatorji ideje nacionalne avtonomije. Le preko nacionalne avtonomije vodi pot do srečnega rešenja narodnih sporov. Branitelji starih pokrajinskih tvorbo, zgodovinske razredbe države po kraljestvih in deželah, naj ze ne plašijo nikar. Tudi ob tej razredbi se lahko izvede nacionalna avtonomija. Saj to je ravno, kar podelja vsebino ideji nacionalne avtonomije: sleherni narod naj sam upravlja svoje kulturne potrebe! Element vznemirjenja in iz tega rastoče bojevitosti je ravno v dejstvu, da je sedaj v mnogih krajih uprava kulturnih potreb enega naroda poverjena pripadnikom drugega naroda! Iz zavesti naroda, da mu drug narod, ki mu je neprijazen, upravlja kulturne interese, izvira neprestan strah, da bodo ti interesi trpeli škodo. To ogorča, to provzroča permanentne boje.

Če bi pa n. pr., kakor izvaja »Slovenski Narod«, imeli za Štajersko dva ločena deželna šolska sveta, katerih enemu bi bila izključno poverjena uprava nemških, drugemu slovenskih šol, odpadla bi možnost, da bi eden drugemu delali škodo, odpadel bi označeni strah in oživila bi zavest varnosti in sigurnosti, in iz te zavesti bi logično nastopilo pomirjenje duhov. Tista črta, ob kateri trčati obe narodnosti ena ob drugo, bi se za veliko in veliko zmanjšala, število spornih točk in vprašanj bi se skrčilo, a konsekvence temu bi bila najblagodejnejša. Zato se nam vidi ideja nacionalne avtonomije edino rešilna. Samo, da bi želeli mi videti jo izvedeno do skrajne konsekvence. Ista naj bi se ne izvela po pokrajinah, ampak za narodne celote. Ne samo za Spodnje Štajersko, ampak za vse pokrajine, kjer bivajo Slovinci, naj bi se ustvaril juridični organ, ki bi upravljal kulturne interese Slovencev. In kakor rečeno: radi tega pa ne treba nikakor, da bi izginole zgodovinske meje med kraljestvi in deželami.

Že nacionalna avtonomija ob sedanjih razredbi dežel bi bila lep korak naprej do rešenja notranjega avstrijskega problema.

Ali, da se salviramo: s tem se ne bi nikadar odpovedali kardinalni točki na slovenskem programu — našemu združenju v eno samo administrativno celoto, ki bi bila najsposobnejša za pridruženje k jugoslovanski državnopravni skupini v okvirju manarhije, do katere mora

obrazu je bila bledejša nego navadno, po čemer se je dalo sklepati, da je jako razburjena, da si se je silila, da bi čim bolj prikrivala to razburjenost. Ko je stopila pred oltar, je pristopil ob strani zaročnik, katerega je ona pogledala postrani hladno in neprijazno, kakor da bi ga hotela vprašati: »Kaj se mi približuješ?« Ta pogled je porazil Branimira. On si ni mogel raztolmačiti, kaj naj pomenja ta pogled? On seveda ni niti slutil, da je ona opazila na hodniku »njega«, da si je gledala pred-se, in da se je napravil od tega trenutka v njenem sreču pravi vulkan, v katerem je vse orvelo in kipelo. »Zakaj je prišel semkaj?« se je vpraševala ona. »Je-li je prišel, da se naslaja na moji nesreči in da se mi roga, ali mi hoče pokazati, kako srečen je s svojo ženo, katero mrzim jaz iz dna duše... Ah, le da ne bi bil prišel; le on da ne bi bil prišel, vse bi lažje pretrpela!« Tako je govorila sama sebi.

Poročni obred se je vršil tiho in se zvršil brez navadne propovedi, kar je izrečno zahtevala grofica Ana, ker bi jo to še več vznemirilo.

Poročnica sta šla prva iz cerkve. Melita je šla s vzdignjeno glavo in ponosno, kakor je to ona sama umela, dočim se je moglo zapaziti na Branimirovem obrazu neko potrtost in zlovoljo. Vsi so šli za poročnicama

priti, ako si ista hoče ustvariti zavarovano lepo bodočnost.

Nemško-liberalna tartiferija.

»Neue Freie Presse« kuje kapital iz relativne mirnosti, s katero so se vršile razprave v prošlem zasedanju deželnega zbora Češkega, v prilog — g. Körberja in njegove državniške okretnosti za mirjenje narodov.

Ali tu smo zasačili nemško-liberalni list na kričečem protislovju.

Letošnje razprave v deželnem zboru Češkem — pravi — dopuščajo nado, da se plemeni na Češkem, ki sti se združili na skupnem gospodarskem delu, približati eno drugemu na političnem in narodnem polju in da se skupno postaviti po robu grozeči nevarnosti, ki bi navstala, ako razmerje do Ogrske postane neugodno. Že s tem da je mnogo pridobljeno, da je pot očiščena od grmičevja nestrpnosti.

Kar govori tu nemško-liberalni list, ni napačno povedano. Nestrpnosti in zdvijani parlamentarni odnosi so res dosti pripomogli do odtujenja. Nestrpnost ob presojanju zahtev in postulatov zakrivlja, da navadno ne more priti do sporazumljenja.

Mesto pa da bi se nemško-liberalni list sam ravnal po svojem nauku, da bi se izogibal vsemu, kar bi kazalo na nestrpnost in kar bi bolelo na drugi strani, prihaja v istem odstavku s pogojem za dosego sporazumljenja, kakoršnjega morestaviti le skrajna nestrpnost, tisti radikalizem, ki sporazumljenja ne sme hoteti, ker bi mu sporazumljenje izpodmaknilo ekzistenčno podlago.

Čehi zahtevajo vspostavljenje češkega notranjega jezika. Oni pa izjavljajo ob vsaki priliki, da za to ne morejo dovoliti Nemcem nikake kompenzacije, ker bi jim bilo z notranjim jezikom le vspostavljeno staro pravo. Še-le po takem poravnanju storjene krivice bi se mogli pogajati z Nemci glede njih zahtev. »Neue Freie Presse« bi privolila v notranji češki jezik, ali — za ceno nemškega državnega jezika! Govoriti z ene strani, da se treba izogibati vsemu, kar bi kazalo na narodno nestrpnost, z druge strani stavljeni skrajno narodno zahtevo, o kateri vedo, da bi privela, ako bi jo hoteli uveljaviti, do katastrofalnih pojavov: to je vendar najhuja tartiferija!

Kako so nekdanj govorili in kako je sedaj! Bilo je v usodnem letu 1859.

v veliko dvorano, kjer se je imelo hitro zadržati, da bi novoporočence ob pravem času pripela na železniško postajo. Tu sta ona dva vsprejemala tudi čestitke gostov, stoječa drug ob drugem.

Med poslednjimi, kateri so prišli čestitat, je bil Alfred. Približal se je od strani, skoraj po tiho Meliti in poklonivši se jej je izustil s tihim, nesigurnim glasom: »Čestitam!«

Strašen, neopisljiv je bil pogled, s katerim je Melita premerila svojega nekdanjega ljubimca. Alfred je ves vstrepetal pod tem pogledom in čakal, kaj se zgodi nadalje.

»Vi ste bili tako predrzni, da ste prišli danes semkaj?«, je spregovorila Melita z glasom, drhtajočim od razburjenosti.

»Ali, Melita!« se je izvil Alfred.

»Molčite!« mu je zapovedala osorno Melita. »Vi ste vzrok vsej mojej nesreči... Jaz vas preziram.«

Alfred je pobesil glavo, se poklonil in odšel v kot dvorane. Ta kratki razgovor med njim in Melito je trajal, ko se je Branimir razgovarjal s svojimi čestitelji. On ni ne videl, ne slišal od vsega tega ničesar. Alfred se pa ves čas po tem dogodku ni več upal približati Meliti, ker se je bal novega, morda še hujšega navala njene jeze.

(Pride še.)

Polovica vojakov-graničarjev je zapustila Liku in odšla v Italijo, da se pridruži drugim četam. Tem povodom je polkovnik Polkl izdal Ličanom daljši proglas, v katerem je pozival graničarje, naj branijo in čuvajo obitelji onih, ki so odšli, ter naj skrbje za mir in red.

Proglas pa je zaključil tako-le:

»Po vaši pridnosti in brižnosti v izvrševanju službe evel bo vsikdar zaželeni mir v Vaši hrvatski domovini. Pazite torej dobro, da Vam Vaši bratje, ki se sedaj nahajajo v Italiji, ne bodo govorili, da radi svoje nemarnosti niste vredni deliti njihove slave.

Vam pa vojaki liški, ki ste s prvo četo ostavili svojo hrvatsko domovino, pošilja Vam Vaš polkovnik pozdrav z nalogom, da skrbite vedno in v vsaki čas, da opravičite tisto zaupanje, ki je naš premilostljivi kralj in vladar, cesar Fran Josip I., stavlja v Vas in katerega zaupanja so se že Vaši pradedje v davnih dobah vredne skazali!

Slava Vaša je elava in ponos vsega roda in tista dika hrvatskega naroda, s katero se vsaki hrabri Ličan najraje kiti. A da Vi dosežete vse to, pravi mi glas mojega srca, ki me glede Vas še nikdar ni prevaril.

V Gospiću, dne 3. februarja 1859.

Tako je bilo v očigled bitki pri Solferinu!! Kako so se tedaj Hrvatje odzvali, to je znano vsemu svetu. A kako se je pozneje odgovorilo njim.....? Južna Hrvatska je danes najbolj zanemarjena in zapuščena zemlja v vsej monarhiji. To je oni kos zemlje med Bosno in Dalmacijo, Kvarnerjem in Kranjsko. Poročilo trgovinske in obrtne zbornice senjake, pod katero spada to področje, se ne čita kakor kakovo gospodarsko poročilo, ampak kakor tužna jeremijada o zastajanju, nazadovanju, propadanju teh krajev v vsakem pogledu človeškega delovanja. Nikjer ga ni najmanjega boljšanja, vse gre le na slabše!

Italija in Evropa. V sled zadnjega potovanja italijanskega kralja na Rusko se evropsko časopisje mnogo bavi z italijansko politiko. Vsi prispisujejo temu potovanju veliko važnost in priznati se mora, da je Italija, če tudi ne po svoji zaslugi, mnogo pridobila na ugledu. Seveda, ako upoštevamo laški značaj, se ne bomo čudili, da se Italijani sedaj toliko nahajajo s tem, da se ž njih politiko bavi široka javnost! Sami sebi se dozdevajo sedaj tista os, okoli katere se vrtil ves svet. V svoji zaslepljenosti ne morejo Italijani spoznati, da le goli ugodni slučaj, le sedanja evropska konstelacija sama sili na to, da je Italija postala kolikor-toliko uvaževan faktor med evropskimi vlastmi.

Rusko-francoski politiki je seveda glavni namen, da kolikor mogoče oslabi svojo nasprotnico, trozvezo, in novejši dogodki kažejo, da prizadevanja dvozveze res niso ostala brezuspešna. Dvozveza si res ne more bogve kaj pričakovati od pomoči Italije, ali za njo je vendar velike važnosti, da ima jedno nasprotnico manje. Boj dvozveze je naperjen v glavnem le proti Nemčiji, katera stremi za svetovnim gospodstvom, ne pa proti vsem trozveznim vlastim enako. Dvozveza mora torej stremiti za tem, da Nemčijo kolikor možno izolira. Čisto naravno pa je nadalje, da bo Italija tako ali tako odškodovana za svoj odpad od trozveze in za svoje zbližanje k dvozvezi. To odškodnino bi pa bila prav lahko inkasirala naša država, ako bi jo vladali razumni in dalekovidni politiki. Ali od naše birokratične in ozkosrčne diplomacije je zastoj pričakovati, da bi imela kaj zmisla za to, kar se dogaja izven črno-rumenih kolov in v strani od one poti, ki vodi v Berlin, ko še svojih notranjih razmer ne zna ali noče urediti tako, da bi ustvarila predpogoje za pravi napredku in pa predpogoje za sprijaznenje narodov z nje vnanjo politiko!

Kakor smo omenjali že uvodoma, gleda svet sedaj le na ulogo, katero igra Italija na političnem odru, malokdo pa se zneni za režiserje, ki so za kulisami in ki dirigirajo vso igro! In ti režiserji so francosko-ruski politiki. Tudi avstrijskim oficijozom silno imponira laška baletka in hite jo pregovarjati, naj se zopet povrne v trozvezno gledališče, kjer ima veliko več ugodnosti. Avstrijski oficijozji so hudi na to, da je postala Italija nezvesta trozvezi, med tem, ko je vendar jasno, da bi morala igrati Avstrija tisto ulogo — le nerazmerno dostojnejše — nego jo igra sedaj Italija! Jeza avstrijskih oficijoz-

zov na Italijo je popolnoma neopravičena! Jeziti bi se morali le na svojo kratkovidnost, ker so zamudili ugodno priliko: približati se dvozvezi. In razlogov za opravičeno jezo imajo — avstrijski narodi!

Tržaške vesti.

Dijamantni jubilej doktorata biskupa Strossmayerja. Poslanstvo Hrvatov, ki se jutri pokloni v Rogaški Slatini velikemu biskupu Josipu Jurju, bo vodil g. poslanec dr. Fran Vrbanič.

Jednakopravnost: kakor si jo mislijo laški »socijalisti«! Iz »Naše Sloge« doznajemo ozirom na že opisani puljski slučaj še nekoliko vezelanimivih momentov, ki kažejo v jako jako čudni luči ne le »internacijolizem« teh ljudi, ne le tisto »jednakost«, ki bi jo hoteli privoščati našemu rodu, ampak tudi njihov toli povdarjani — demokratizem.

Govoré o tisti kazenski razpravi v Pulju, na kateri se je tista sirota Hrvat drznil zahtevati, naj ga sodnik zasliši v njega (Hrвата) materinem jeziku, se socijalistiško glasilo »Proletario« ne more prečuditi, kako da je mogel Hrvat zahtevati kaj takega, da bi bil isti, ker zna italijanski, ne le mogel, ampak celo moral govoriti italijanski, ko je vedel, da sodnik ne zna hrvatski!

Ali to ni lepa izpovedba — mednarodne in demokratske dušice!! Ne le torej, da to »mednarodno« in »socijalistično« glasilo našemu rodu in jeziku ne priznava principa enakosti in jednakopravnosti, ampak se postavlja — če pustimo narodni moment popolnoma na strani — na stališče, ki je navpično nasprotno — demokratskemu principu. Socijalistično glasilo zahteva torej od nas, naj klonemo pred načelom, ki je nemoderne, neoliberalno in v najhujem nasprotstvu z naukom o suvereniteti ljudstva, kateri nauk ravno socijalisti najbolj kriče v svet — naj klonemo pred diktom: da ni uradnik z avtoriteto ljudstva tu, ampak ljudstvo zaradi uradnika! Če uradnik ne zna, pa naj se narod naš odreda enakopravnosti, pristojajoči mu po zakonu in nepobitno, pa naj se ljudstvo uči, da popolni, kar je uradnik zanemaril! Ljudstvo naj se prilagodija pomanjkanju uradnika v njegova vsposobljenosti za vršenje službe, za katero je plačan od — ljudstva!!

Take nauke, ki bi bili umevni k vedemu še v kaki absolutistično, avtokratsko, despotično vladani državi, take nemoderne in nedemokratske nauke širi glasilo, ki nosi častno ime »Proletario«, ime, ki pomenja cel program, ime, v katerem je že izraženo načelo bratstva in ljubezni med vsemi, brez razlike, ki trpe pod neskladnostjo in ostopostmi sedanje uredbe socijalnih in ekonomskih odnosov, in ki streme po uglajenju teh razmer in po dostojni gospodarski in socijalni poziciji!

Nepobitno je, kar piše »Naša Sloga« nasproti temu nemodernemu in nedemokratskemu stališču, ki je v svojem narodnem šovinizmu zavzelo rečeno psevdosocijalistično glasilo: »Ako se uradnik noče posluževati našega jezika, ali ako ne pozna istega, potem je dolžnost našemu narodu, oziroma inteligenciji, iziši iz tega naroda, da se v narodnem imenu ter na čast in korist naroda zavzame za jezik naroda, in to vse eno, tudi če zna kakov drugi jezik!«

Tako je! To je stališče, ki odgovarja modernemu in liberalnemu oziranjju, principu jednakega prava za vse ter aksijomu, ki naravno in s železno logiko raste iz demokratskega mišljenja in čustvovanja, aksijomu, da uradnik mora služiti narodu, ne pa da bi se narod moral akomodirati nespodobnosti ali komoditeti uradnika!

Povsem primerno temu nedemokratskemu zahtevanju, da se mora ljudstvo radi nespodobnosti uradnikov odrekovati svojim pravicam, je tudi to, da »Proletario« ustvarja analogijo med Hrvatom v Istri, in angležem v Gradeu! Le narodno-italijanski brutalni šovinizem, le divja jeza na tem, da je Slovana v Istri, ki hoče živeti in zahteva svoja prava in hoče zlomiti laško oligarhijo, to brutalno nadvladje manjšine nad večino: le ta šovinizem je mogel toliko zaslepi rečeno socijalistično glasilo, da ne ve razlikovati med avtoriteto in Hrvatom v Istri

in angležkim tužcem v Gradeu, da ne razlikuje med prastarim stanovnikom v državi, ki mora vršiti težke dolžnosti do države, in med tužcem, ki nima nikakih obvez do te države! Da torej ne ve razlikovati, da prvemu iz vršenja dolžnosti izhajajo tudi pravice, dočim drugemu ne!

Da, da: pisava lista »Proletario« potisti razpravi v Pulju se vredno postavlja na stran agitaciji socijalistov v Miljah proti podjetju — delavcev!!

Italijanski šovinizem tu, italijanski šovinizem tam. Sicer pa so italijanski socijalisti — ako bi hoteli verjeti zatrevanju oficijelnih krogov demokracije — internacionalci najpristnejega kroja!

Ne trpinčite živali! Pišejo nam: Ni dolgo temu, ko sem se proti poludnevu vračal po istrski cesti proti mestu. Srečaval sem Brškiec v večih in manjih gručah, ki so se se svojimi dolgotratnimi natovorjenimi štirinožniki vračale proti domu. Tu pa sem opazil nekaj, kar moram grajati. Ni dosti, da je uboga žival morala dolgo pot vleči težek tovor v mesto, ni dosti, da mora tudi domov vleči težko breme — razne potrebščine za domačo hišo —, ne, še gonilke sedajo vrhu bremena in gonijo naprej brez usmiljenja po žgočem solncu, da se uboga živalica kar upogiblje pod vso to težo.

To je oistre graje vredno. Ali ne bi mogli poklicati činitelji, županstva, duhovščina, učitelstvo, poučiti in posvariti ljudstvo, da tudi živali ni smeti trpinčiti?!

Slovenci! Vabimo Vas k XVII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metodija, ki bo v četrtek, 7. avgusta t. l. v Il. Bistrici. Začetek božji službi ob pol 10. uri; začetek zborovanja ob 11. uri v hotelu »Ilirija«. Po zborovanju ob 1. uri bo skupni obed, za kateri naj se udeleženci do 5. avgusta zglase z naslovom: Tyrdka Žnidarski in Valenčič v Il. Bistrici.

Poročilo tajnika družbe sv. Cirila in Metodija. Podružnični tajnik gosp. Ante Stemberger je na običnem zboru minole sobote podal nastopno poročilo:

Slavni občni zbor!

Končali smo leto, naša dolžnost je, da se ozremo po polju svojega delovanja, da položimo račun o narodnih sredstvih, ki smo jih tekom leta porabili; pa tudi, da pokažemo na vspehe, ki jih je v tem času dosegel naš šolskem polju slov. narod v Trstu.

Minolo leto je bilo v Trstu polno dogodkov. Delavski stan obeh narodnosti je nastopil pot boja, da pride do boljšega gnotnega in socijalnega stanja. Kakor vsak večji boj tako je tudi ta zahteval svojih žrtev. Več naših ljudi je izgubilo življenje pod vojaškimi bajoneti in svinčenkami, mnogo družinskih očetov in narodnih delavcev je prišlo od kruha, mnogi so morali zaradi stavke — ker niso imeli v tem času zaslužka — seči po svojih prištednjah, ali so pali v dolgove. Z delavci so trpeli tudi naši trgovci in obrtniki.

Letos se tožijo v Trstu vsa društva, da so jim pali dohodki. Tudi mi moramo omenjati, da niso naši podružnični dohodki primerni številu tržaških Slovencev, pa tudi naš Ciril Metodijev dar je vedno manjši.

Zato stopamo danes pred občni zbor z živo željo, naj bi vsi društveniki, vsak po svoji moči in ob vsaki priliki, delovali za našo šolsko družbo, da jej pribavijo dovolj sredstev za vzdrževanje šolskih zavodov!

Pod utiskom takih dogodkov je bilo delovanje društvenega odbora naperjeno v prvi vrsti na to, da vzdrži vsaj dosedanje šolske zavode. Mi znamo dobro, da nas šola pri sv. Jakobu sama ne more rešiti. Naših otrok je več tisoč, a tam jih hodi v šolo komaj okoli 600. Ali šola pri sv. Jakobu — s svojimi lepimi vspehi — je gorčično zrnno, iz katerega nam vzrastejo v Trstu potrebne slovenske šole; šola pri sv. Jakobu je naša bojna trobenta, ki zove vse tržaške Slovence na okup, da si z »uma svetlim mečem« pribore v Trstu šolske pravice.

Težko je bilo letošnje leto za našo podružnico, a še težje za glavno družbino vodstvo v Ljubljani. Večkrat ste čuli obupni kliče, da se nahaja naša družba v krizi, da bo morali zaradi premalih dohodkov zapreti nekaj šol — a vselej je žugala ta nevarnost v prvi vrsti naši tržaški šoli. Ali dobri genij slovenskega naroda nas ni zapustil. Glavno vodstvo v Ljubljani je znalo z neutrudo de-

lavnostjo doseči, da so se vsi dosednji zavodi vzdržali. Naša družba ni šla torej nazaj — nasprotno: v seji dne 10. julija je sklenilo glavno družbino vodstvo razširiti našo deško šolo pri sv. Jakobu iz štirirazrednice na petrazrednico. Preveliko število otrok in pa potreba do popolnjenja pouka tudi na naši deški šoli, to vse je bilo vedno nujna zahteva naše družbine šole pri sv. Jakobu, ki je s tem vsaj deloma rešena. Skromni odnosi, v katerih živimo, nam ne dajo doseči Bog več kakih vspehov. Ali naša deška šola ni bila zastoj. Več njenih gojencev je na državnem nemškem gimnaziju v Trstu in na hrvatskem gimnaziju v Pazinu. Letos je dovršil prvič gojenec naše šole nemški gimnazij in položil maturo z odliko, kar služi na čast njemu in njegovim bivšim učiteljem — pa tudi naši skromni družbini šoli pri sv. Jakobu.

Enake potrebe, kakor na deški, so tudi na naši družbini deški šoli pri sv. Jakobu. Letos imamo na njej preveč 70 dosedanjih učenek, s katerimi ne znamo kam — a da niti ne govorimo o novih, ki vsak dan trkajo na naša vrata. Srce krvavi človeku, ko vidi, kako žalostno odhajajo stariši, ker se jim ne morejo sprejeti v šolo otroci in ker jih morajo potem poslati v narodno smrt, v italijanske magistratne šole. Mi smo pokazali to potrebo glavnemu vodstvu v Ljubljani, ker ne smemo pod nobenim pogojem odpraviti iz šole vsaj dosedanjih učenek. To nam brani naša vest, naš slovenski ponos, pa tudi čast naše šolske družbe.

(Zvršetek pride).

XIV. skupščina »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev« in izlet v Benetke. Izlet, ki se priredi o priliki XIV. skupščine »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev« v Trstu s parnikom v Benetke, se na željo več udeležencev ne bo vršil, kakor je bilo prvotno določeno, temveč odpluje parnik dne 16. t. m. ob 5. uri zjutraj iz Trsta, da bo tako izletnikom dana prilika voziti se po dnevu po morju. Povratek iz Benetk nazaj v Trst pa bo v nedeljo, dne 16. t. m. o polnoči tako, da pridejo izletniki v ponedeljek zjutraj nazaj v naše mesto. Do sedaj je oglašanih že zadostno število izletnikov in je s tem izlet zagotovljen. Kdor se pa še ni zgledil do sedaj, stori to lahko do prihodnje sobote, dne 9. t. m.; na eventualne poznejše prijave se ne bo oziralo.

Vožnja tja in nazaj stane 5 kron in je denar pošiljati g. Antonu Grmek-u, učitelju pri Sv. Ivanu. Ker bo to sploh prvi izlet, katerega prirede Slovenci v Benetke, nadejati se je, da se istega poleg učiteljev udeleži tudi drugo slovensko občinstvo. Za onega, ki si želi ogledati to zgodovinsko mesto, se bo pač težko kedaj nudila ugodnejša prilika, nego bo ta izlet. Že po dosedanjih prijavah je sediti, da bo udeležba nenavadno velika.

Otvoritev prvega ljudskega prenočišča. To prenočišče, ki se je v soboto slovesno otvorilo v ulici Podares, ima 54 sob in 282 postelj. V posamičnih sobah je, v razmerju z njih velikostjo, nameščenih od 1 do 6 postelj. V prenočišču se vsprejemajo samo možki, ki plačajo 30 stotink za jedno noč, a le po 24 stotink za noč, ako plačajo naprej vsaj za en teden.

Štrajk kavarnarskih uslužbencev še vedno nadaljuje. Skoraj po vseh kavarnah pa se vrši služba popolnoma redno, ker so gospodari najeli že druge uslužbence, a so po nekaterih kavarnah tudi stari uslužbenci pod prejšnjimi pogoji vstopili zopet v službo. — Nekaj socijalistov je večerajšnjega dne demonstriralo po glavnejših kavarnah s tem, da niso dali nič napitnine in so plačali kavo s samimi stotinkami.

Koristi takih demonstracij mi ne moremo prav umeti. Kajti gospodarji so imeli le dobiček, ker so prodali nekaj več kave, če pa je odpadla napitnina, je to škodovalo le uslužbencem. To pa menda ne more biti namen štrajkov. S tako taktiko škodujejo socijalisti le tistim, katerim bi morali koristiti.

Samomor. Iz Sv. Križa nam poročajo, da se je tamkaj minole noči dogodil veležalosten slučaj. 17-letno hčerko Štefanijo posestnika F. K. pogrešali so večeraj večer in jo iskali vso noč. Danes zjutraj pa je oče dekleta našel poleg vodnjaka na svojem dvorišču žensko ruto in listek, na katerem je bilo zapisano, da pozdravlja vse s svoje!

Očeta je obšla huda, strašna slutnja, ki se je, žalibog, tudi uresničila. Preiskali so vodnjak in izlekli mrtvo truplo mladega

dekleta. O vzroku temu groznemu koraku nam ne poročajo ničesar. Sicer pa nam je objavljeno, da se natančneje sporočilo.

Samomor. V noči med soboto in nedeljo utopil se je 30-letni mašinist parnika »Hungaria«, Jurij Badlovič. Dan poprej je bil namreč odpuščen iz službe in je takoj zapustil parnik. Po noči pa se je neopazeno povrnil na parnik in vse pripravil tako, da ne bi njegovega samomora opazil nikdo in ga mogel rešiti.

Privezal si je na život dva težka kosa železa in je po vrvi tiho splezal s parnika v morje tako, da ni povzročil najmanjšega šuma. Še le včeraj zjutraj so mornarji zapazili na krovu nekaj njegove obleke, ob strani parnika pa vrv, po kateri je nesrečnik splezal v morje. Potapljaev, ki se je v ta namen spustil na dno morja, našel je tam utopljenčev truplo in je izvelkel na površje. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Med ljubimi. 23 letni Fran Spetz iz ulice Medja št. 1. in Hortenzija V. se ljubita že kakih pet let in ravno toliko časa se pripravata in prepevata radi ljubosumnosti in iz drugih vzrokov. Danes, ob 1. uri zjutraj bil je Spetz v pivarni »Alla Costanza« v ulici Torrente, ko je prišla tja njegova Hortenzija in ga z brivno britvijo urezala po obrazu. Hotela ga je še enkrat urezati, ali osebe, ki so se tam nahajale, so jo zadržale za roko in jej odvzele britev. Kmalu na to tja došli redar pa je Hortenzijo odvedel v zapor, kjer je izpovedala, da je ranila Spetza, ker jo je — dasi ima žnjo že otroka — zapustil in si našel drugo ljubico. Spetzu je britev odvzela konec nosa in mu prizadela globoko rano na levem licu od ust do vratu.

Dražbe premičnin. V torek, dne 5. avg. ob 10. uri popoldne se bodo valed naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Vrdecih št. 204, hišna oprava; v ulici della Borsia št. 1, pisarniška oprema; v ul. Giulia št. 1.A, hišna oprava; v Škorklji št. 296, in v ulici Coroneo št. 9, hišna oprava, oprema v zalogi in špaga; v ulici Concordia št. 1.B, hišna oprava; v ulici Concordia št. 599, hišna oprava; v ulici del Pesce št. 2, šivalni stroji, naslonjač, tapearijska oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplaar ob 7. uri zjutraj 25.8° ob 2. uri popoldne 30.5° C. — Takosar ob 7. uri zjutraj 763.7 — Danes plima ob 10.25 predp. in ob 9.24 pop.; oseka ob 4.6 predpoldne in ob 3.45 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Odprt grob.** V Vrtojbi je umrl upokojeni nadučitelj Andrej Drašček v 74. letu svoje dobe. P. v m.!

× **Mesto e. kr. notarja** je zaropansi v Labinu. Prošnje je predložiti e. kr. okrajnemu sodišču v Rovinju tekom 4 tednov.

× **Deželni stroški v Istri** so razmeroma z gospodarskimi razmerami v deželi visoko proračunjeni. Troški za deželni zbor znašajo 22.800 kron, deželni glavar dobiva 7200 kron, štirje odborniki pa 20.000 kron. Troški za deželne urade znašajo 83.180 kron, za naučne svrhe je proračunana svote 420.213 kron. Zdravstveni stroški 16.000 kron, za človekoljubne in dobrotvorne zavode 337.000 kron. Za javne gradbe (cestne, vodne, železnice) 186.800 kron. Za poljedelske in gospodarske namene 93.000 kron. Vojaški in stroški javne varnosti 46.760 kron. In potem so še razni drugi stroški.

× **Iz Sežane.** Tukajšna zavarovalnica za govejo živino bo imela dne 10. avgusta t. l. ob 4. uri pop. veselico na dvorišču hotela »Treh kron«.

Vspored: 1. A. Nedved: Popotnik, možki zbor. 2. Igra: »Napoleonov samovar. 3. Vogel: Cigani, možki zbor. 4. Tombola s tremi jako zanimivimi dobitki. 5. Ples. — Mej teni točkami bo svirala vojaška godba.

Vstopnina h koncertu 40 stot., listek za tombolo 40 stot., plesni komad 20 st.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1901 do včetega 30. julija 1902 16.146 oseb. Od 24. julija 1902 do do včetega 30. julija je prirastlo 462 oseb. Dne 30. julija je bilo navzočih 1884 oseb.

× **Na ženskem učiteljskem v Gorici** se začne novo šolsko leto 1902/1903 dne 16. septembra t. l. Vpisovanje se bo vršilo in sicer na zavodu samo za I. tečaj dne 13. in 15. in na vadnicah samo za I. razred 15. istega meseca od 8.—12. ure zjutraj.

Vsprejemanje učencev, učenk in gojek v višje razrede ali tečaje je radi prevelikega števila razrede zavodne mladine nemogoče.

Strelna in požar. Iz Kozjan nam pišejo: Dne 28. t. m. ob 6. uri popoldne je strelna udarila v s slamo pokrito poslopje Marije Tomažič iz Kozjan. Zgorelo je vse. Vnela pa so se poslopja dveh družih gospodarjev, trije hlevi z lopami v vrednosti 2000 K. Na plat zvona so prihiteli sosede iz bližnjih vasi: Tatre, Otrovce, Vatovalj in Mislič. Blizu 300 jih je bilo. Posrečilo se jim je preprečiti, da se ogenj ni širil. Sosebno moramo pohvaliti brkinska dekleta, ki so kaj pridno donašala vodo. Nevarnost je bila velika, ker je pihala močna 'sapa, da požar uniči vso vas, 36 števil. Hvala torej, pristrčna hvala vsem gasilec!

Pogorelici so bili zavarovani. A uboga udova je zamudila plačati o pravem času zavarovalnico. Usmiljenja vredna je tembolj, ker ima malih otročičev. Banka »Slavija« bi res storila veliko človekoljubno delo, ako bi se te reve usmilila in jej izplačala odškodnino.

Vesti iz Kranjske.

* **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu juliju 1902. je 122 strank vložilo K 38.167.34. Od strank vzdignilo K 15.159.17. 19 strankam se je izplačalo posojil K 29.400. Stanje vlog K 509.481.27. Stanje posojil K 237.732.45. Denarni promet K 125.018.29.

* **Dramatični predstavi v Idriji,** pri kateri bodo gostovali člani slovenske drame se bosta vršili v drugi polovici avgusta in sicer »Oče in oči« ali »Ženski Otel« in »Srečni oče« ali »Zakon na poskuse«.

* **Velika nesreča v otoški jami pri Postojni.** V soboto popoldne prišla sta v Postojno dva Nemca, da si ogledata pred par leti najdeno novo jamo, ki se nahaja blizu Velikega Otoka, nedaleč od znane postojinske jame. V jamo ju je spremljal neki žitnik iz Postojne. Ko sta hotela Nemea iti v jami preko neke nevarne brvi, ki je nad podzemskim potokom, svaril ju je žitnik, naj ne hodita črez, ker je zelo nevarno. Nemea pa sta na vsaki način hotela iti črez brv in žitnik je prvemu res pomagal, da je prišel na drugo stran prepada. Ko pa je hotel pomagati še drugemu, zgrudil se je v prepad in izginil v peneči vodi. Nemea sta potem šla takoj iz jame in klicala na pomoč, ali ljudje so vso noč in tudi včerajšnji dan zastoj iskali ponesrečenega žitnika.

* **Ulični napisi v Šiški pri Ljubljani.** Ker so bili razni listi raznesli vest, da je občinski odbor v Šiški sklenil, prirediti slovensko-nemške ulične napise, poročajo sedaj »Slovenec«, da to ni res in napisi da bodo le slovenski. Predlog za dvojezične napise, da je bila le šala, ki si jo je dovolil eden odbornikov.

Je pa tudi res. Tudi-nemški ulični napisi v Šiški — to bi že ne bilo več le narodno, ampak prav debelo — neumno.

* **Okrađen mlit.** Iz Idrije se poroča: Od strele ubito Marijo Petercel so prenesli v mrtvašnico, kjer se je drugi dan zapazilo, da ji je nekdo že mrtvi pokradel zlate ušane iz ušes. Dotična oseba pa se je zbala, da tatvina ne bi prišla na dan; prinesla je ukradene ušane drugi dan nazaj in jih položila mrtvi na prsa.

* **Tragičen dogodek.** Blizu vasi Luče, med Krko in Žalno, se je dne 28. t. m. dogodil veletragičen slučaj, čegar žrtev je bila učiteljica Ottilija Cepuder. Vozila se je namreč na nekem vozu, ki je vozil drva. Mej vožnjo pa je padla z voza in se v notranjem poškodovala tako silno, da je vsled poškodb umrla že mejpotoma, ko so jo nesli v Krko. Proti vozniku se je uvedlo kazensko postopanje, ker je baje neprevidno vozil.

Vesti iz Štajerske.

— **Še o slavnostih v Gradcu.** Vedno zanimivejši stvari prihajajo na dan o teh slavnostih. Tako zanimive stvari, da mora biti, ali pa se dela slep oni, ki ne vidi v lenemškega, irredentističnega značaja priredbe, uprizorjene v Gradcu. Take stvari so to, da bi morali kornega poveljnika postaviti pred vojno sodišče radi veleizdaje, ako bi bil dovolil vojakom udeležbo na taki — pevski slavnosti.

Poslušajte le! Dr. Graf, župan graški, je prej napil nemškemu in potem še le avstrijskemu cesarju. To se je zgodilo na avstrijskih tleh! Po zdravilci županovi je godba prej svirala »Heil Dir im Segeskranz« in potem še le avstrijsko himno. A ob sviranju

te poslednje so avstrijski pevci peli »Deutschland, Deutschland, über alles«. In — gospod namestnik je mirno poslušal to.

Da pa ne bo nikdo v dvomu o značaju teh slavnosti, bodi povedano, da je poslanec Malik v svojem govoru obžaloval, da še stoje mejniki gorina severu monarhije, ki zasedajše ločuje avstrijske Nemce od onih iz rajha!

Ta demonstracija v velikanskih dimenzijah je stala deželo in glavno mesto tisoče in tisoče. A vsaki novič teh tisočev je po tretjini krvavo zaslužen denar iz Spodnje Štajerske!

Pa tudi toli slavljenja nemška kultura se je kazala o tej priliki v jako čudni luči. »Südsteirische Presse« pravi, da je bilo po ulicah tako tuljenje, da človek ni mogel razumeti človeka. 5—6 letni dečki so s kričanjem kazali neverjeten fanatizem. In poleg otrok so najglasnejše demonstrirali — srednješolski profetorji. Jeden govornikov je rekel n. pr.: Nemei iz Rajha naj bi imeli občutek, da so na svojih tleh, ker tudi imajo tu svoj delež.

Dosti je ...!

Razne vesti.

Najnoviji govor cesarja Viljema. Cesar nemški je obiskal te dni mesto Emden, kjer je, po svoji navadi, v daljšem govoru dal duška svojemu srcu. Med ostalim je rekel: Vsemogočnemu je dopadlo, da je velikemu cesarju Viljemu podal ono, po čemer so njega predniki zastoj hrepneli, namreč: ujedinjenje nemške države. V tej državi zavzema Pruska prvo mesto, pruski kralj pak ima ono, česar ni imel do sedaj noben nemški cesar: namreč zadostno avtoriteto v svoji državi. — Mesto Emden je doživelo mnogo hudih časov, ali nikdar se ni potožilo radi svoje hude usode. Te strpljivosti ne morem drugače karakterizirati, nego z besedami svojega pokojnega očeta: Vi ste se naučili molče trpeti in na vas naj se vzgledujejo mnogi mojih rojakov. Gospoda! Mislim, da se Vam približujejo boljši časi. Prekop je dovršen, dežela vam je odprta in morske ladije prihajajo svobodno. Od vas je odvisno, hočete-li uporabiti te konjektore, moja stvar pa je, da ohranim mir in se mesto Emden more nadejati srečne, svetle bodočnosti.

Da je Viljem zopet govoril, se ne čudimo; čudili bi se, ko bi ne bil govoril. Posebno pa se čudimo — to je nekaj posebnega — da to pot ni nič apostrofiral vsega božjega sveta, kako se ima pokoriti Veliki Germaniji. No, pa potrpi, morda popravi zamujeno v prihodnjem in vsakako bližnjem govoru.

Smrt vsled uživanja strupenih gljiv. V novogradiški županiji je šel neki kmet v šumo, da nabere gljiv, da nasiti žajimi svojo rodbino: sebe, ženo in šestero otrok. Žena je pripravila gljive in jeli so vsi okolo mize. Slastjo so pojedli polno skledo. Ali že po jedni uri so jih napale hude bolečine. In pomrli so zaporedoma: oče, mati in pet otrok. Šesto, najmlajše, še dojenček, je za čudo ostalo še pri življenju. Sedmorico mrtvih so pokopali, nedolžnega deteta, ki je ostalo živo, so se usmilili drugi kmetje.

Loterijske številke, izžrelane dne 2. avgusta:

Dunaj	28	45	50	35	67
Gradec	28	18	21	72	15

Brzljavna poročila.

Kralj Romunski.

ISL 3. (B.) Kralj Romunski je dospel popoldne semkaj, pristrčno pozdravljen od cesarja Frana Josipa.

Štrajk poljedelskih delavcev v Galiciji.

LVOV 3. (B.) Štrajk je nespremenjen. V Busku (okraj Kamionka) domači štrajkovci niso dopustili tujih delavcev na delo. Pozvana je bila vojaška asistencija. V Szerszdniovi (okraj Boreczsow) je došlo ob prihodu tujih delavcev do nemirov. Vojniki in orožniki so vzpostavili mir. Deset oseb je bilo aretiranih radi ščuvanja.

Iz srbske skupščine.

BELIGRAD 3. (B.) Skupščina je začela danes razpravo o projektu za najetje posojila. Opozicijski Bratčinac se je izrekel proti vsakemu nadaljnjemu zadolževanju Srbije. Prvi cilj Srbiji da mora biti ta, da pomnoži vire dohodkov države po racionalnem povzdiganju in razvijanju nje bogate produktivne moči. Sveta Simić smatra najetje posojila kakor potrebno zlo. Priznava pa, da je seda-

nji projekt bolji, nego prejšnji, katerega je skupščina zavrgla. Pritrditi pa bi mu mogel le v slučaju, ako se prej sankeionira zakon, sklenjen v prejšnjem zasedanju od skupščine proti prekoračanjem državnega proračuna. Ante Radesavljević vsprejema projekt, da se poplača viseči dolg, ki tako hudo tišči. Projekt bo gotovo vsprejet, če tudi le z malo večino.

Štrajk.

BARCELONA 3. (B.) V Mataro štrajkajo delavci vseh tovarn.

Proti kongregacijskim šolam.

PARIZ 4. (B.) Brzojavke iz provincije javljajo zapretilje kongregacijskih šol v večih departementih. V večih občinah okrožja Roanne je množica demonstrirala proti vladnemu komisarju. V Vienne se je moral komisar pred sovražnim vedenjem množice, ki je štela več sto glay in ki je metala kamenje na orožnike, umakniti, ne da bi bil kaj opravil. V občini Montbonnet, je Miribel, nečak generala istega imena, dvakrat potrgal pečate, pritisnane na šolo, in so ga orožniki aretirali.

Kraljica Španjska.

MONAKOVO 4. (B.) Kraljica španjska je došla s hčerjo, infantinjo Marijo Terzijo, ob 1/2 poludne semkaj in je odpotovala dalje.

Grozna toča.

NAGY-SZÖLLOS 4. (B.) Včeraj popoldne je bila tu grozna toča, ki je povzročila velika opustošenje. Toča je pobila vsa okna. Na polju je padala kakor pest debela in je ubila 4 osebe. Pogubilo se je tudi mnogo živine. Vsa letina na vinu in turščici je uničena. Mej ljudstvom je neopisna beda in velika žalost.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti
kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri pevolh, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škafličah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Škafličica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in
tapearij. Izvenredno ugodne
cene.

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečo. —

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

T R S T

TOVARNA:	ZALOGE:
Via Tosa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(solsko poslopje)
Via Limitanea	In Via Riborga št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapearij, zrcal in slik. Iz-
vrstje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI GENIALI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa obrod
ali železnico franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za deseto: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moka. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Banskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peci iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nuove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birmo; obleke za moške od glđ. 6.50 do 24, za dečke od glđ. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od glđ. 3 do 8, suknene hlače od glđ. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od glđ. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od glđ. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od glđ. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojveva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od glđ. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce glđ. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. Ustanovlj. 1848.

TRST

ul. Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Ulica Cassa di Risparmio

Ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe — na zahtevanje brezplačno. —

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernimi cenami.

Spoštovane slovenske gospodinjice
Zahtevajte pri svojih trgovcih
novi
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakegar, da prekliče; to zadešča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družice. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 glđ., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 % — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 % — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti knjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo vsak za delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 500 kron.

Stanje 1. junija 1902:

Deleži: a) podpisani K 1.179.300.—
b) vplačani 561.633.18
Dana posojila 1.254.738.23
Dopolnilni zaklad 191.116.57
Vloge 417.402.05

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka
3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibite ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materijala.
Delavnica. — Inženjski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST
pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtnjstvo in kmetijstvo, za dom in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, špirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge me-
dene ali bronene predmete.
MAŠINE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr.
iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mline.
PASE iz usnja in drugih materijalov.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čisti-
lilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za-
vino, olje in seno, škropilnice proti perono-
spori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.

Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodo-
vodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela
prevzame.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno,
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in
zasluznim križcem. Odlikovana na Dunaju
se zlato kolajno in
častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Etini specialist za izdelovanje zidarskih
in slikarskih čopičev; lastna specijali-
deta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava
in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede
zmernih cen kakor tudi izvrstnega
izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne za-
menja moja tvrdka s konkurenti
jednakega imena.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljajve so pošt-
nine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje straznikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloydja.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.